

Gedragsprotocol

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3-4
1. Gewenst gedrag.....	5
1.1 De Vreedzame school.....	5
1.2 Gedragsprotocol Op Dreef.....	5-6
2. Ongewenst gedrag.....	6-8
2.1 Wat is ongewenst gedrag/pesten.....	9
2.2 Preventie.....	10
2.3 Aanpak van conflictsituaties en pestgedrag.....	10-11
2.4 Stappen bij ongewenst gedrag.....	11-12
2.5 Incidentenregistratie.....	13

Inleiding

School Op Dreef is een samenlevingsschool. Kinderen, leerkrachten en ouders gaan op een prettige manier met elkaar om. Iedereen moet zich thuis kunnen voelen bij ons op school. Een voorwaarde om je thuis te kunnen voelen, is een veilig pedagogisch klimaat. Dit draagt bij aan het welbevinden van onze leerlingen en leerkrachten en leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier.

Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden, is het belangrijk dat leraren, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Ook gaan wij er van uit dat eenieder zich bewust is van zijn rol in en rond de school en daar naar handelt. Daarom hebben wij ons beleid op het gebied van sociale veiligheid vastgelegd en werken wij continu aan de uitvoering en de verbetering daarvan. In dit document staat beschreven welke stappen de school neemt en wat er van de leerlingen en ouders wordt verwacht. De omgangsregels en de schoolafspraken nemen we hierin mee. Daarnaast geven we ook aan wat wij als ongewenst gedrag zien.

Op basisschool Op Dreef willen we een klimaat en een cultuur scheppen, waarin pro sociaal gedrag de norm is: gedrag dat niet alleen gericht is op het eigen welzijn, maar ook op dat van anderen. Om gewenst gedrag te stimuleren geven wij het goede voorbeeld aan onze leerlingen. We beseffen dat ondanks dit alles het niet te voorkomen is dat er soms ongewenste gebeurtenissen plaatsvinden. In dit gedragsprotocol is omschreven wat wij verstaan onder gewenst en ongewenst gedrag (van leerlingen, maar ook van ouders en medewerkers) en op welke wijze wij als school daarmee omgaan. Daarbinnen is een bijzondere plaats voor pestgedrag. Pesten is een vorm van ongewenst gedrag, gericht op een medeleerling met een bedreigend en vooral systematisch karakter. Dit onderdeel van het protocol noemen wij het "pestprotocol".

Aan een bepaalde gedragsuiting kan een onderliggend conflict liggen tussen leerlingen. Kinderen leren bij ons op school in eerste instantie conflicten zelf op te lossen middels de handvatten van de Vreedzame School. Indien leerlingen er samen niet uitkomen of een conflict dreigt te escaleren, dan roepen zij de hulp in van de zogenaamde mediators. Deze zijn hier speciaal voor opgeleid vanuit De Vreedzame School. Ons teamlid, te weten: Kimberley Thijs is hiertoe opgeleid. Zij leidt ieder jaar ook nieuwe leerlingen uit groep 5 en 6 op. Indien mediatie niet helpt zal er te allen tijde een volwassene ingeschakeld worden. De uitkomst van mediatie wordt ook altijd gedeeld met de groepsleerkracht.

Het is voor alle betrokkenen van belang dat er een volgbare rechtvaardigheid zit in ons handelen. Dat kan betekenen dat wij soms bewust afwijken van het gedragsprotocol, in gevallen waarbij de onderliggende intentie van het ongewenste gedrag daarom zou vragen. Te denken valt aan licht verstorend gedrag dat te maken heeft met een gedragsstoornis bij de leerling. Ons handelen zal dan gericht zijn op het verminderen en zo mogelijk voorkomen van dit gedrag, op basis van dan

specifiek te bepalen maatregelen en hulpmiddelen voor de betreffende leerling. Op welke manier we afwijken van dit gedragsprotocol wordt besproken met de ouders van de betreffende leerling en de intern begeleider. We zullen andere ouders hoogstens op de hoogte stellen dát er afgeweken wordt, omdat de professional dit effectiever acht.

1. GEWENST GEDRAG

1.1 De Vreedzame School

Als uitgangspunt op school werken we met de methode 'De Vreedzame School'. Deze methode is gebaseerd op de hedendaagse visie op de ontwikkeling van sociale competentie bij kinderen. 'De Vreedzame School is een compleet programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen'. (bron: www.vreedzaam.net)

Iemand is sociaal competent als hij / zij zowel rekening houdt met zijn eigen belangen als met die van een ander. En dat hij / zij dit doet volgens de waarden en normen die in de samenleving gelden. Hiervoor zijn kennis, vaardigheden en een juiste houding nodig: Kennis heeft te maken met weten en kennen; Vaardigheden hebben te maken met doen en kunnen; Houding heeft te maken met willen en durven. Er zijn natuurlijk ook andere aspecten van invloed op de houding van een kind. Bijvoorbeeld de gevoelens van een kind en het beeld dat hij of zij van zichzelf en de ander heeft. Op school gebruiken wij IEP Hart & Handen als meetinstrument om het sociale klimaat in kaart te brengen. De leerlingen beoordelen hun eigen sociale vaardigheden.

1.2 Gedragsprotocol Op Dreef

Naast de lessen die gegeven worden vanuit de methode, worden aan het begin van het schooljaar de omgangsregels van school door leerkrachten en leerlingen samen besproken en worden er aanvullende groepsregels vastgesteld. Ook komen de consequenties aan de orde. Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij wenselijk gedrag positieve aandacht krijgt. Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis van de ouders) is van groot belang. Positief gedrag wordt gestimuleerd in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar conflicten uitgesproken worden. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Opmerkelijke gebeurtenissen positief en negatief worden genoteerd in ParnasSys.

Deze vijf regels dekken voor ons de lading omtrent het gedrag van ons allemaal en hoe we in de school met elkaar omgaan.

1. Wij respecteren dat iedereen anders is.
2. Wij zijn verantwoordelijk voor het effect van ons gedrag.
3. Wij helpen elkaar, zodat iedereen met rust en plezier kan werken.
4. Wij lossen problemen en conflicten samen op.
5. Wij gaan zorgzaam met elkaar en met de spullen om. In de klassen werken we met de methode 'De Vreedzame School'. Alle kinderen krijgen ieder jaar 38 lessen. In deze lessen worden alle aspecten die horen bij helpend gedrag en samenwerking binnen (en rond) de school behandeld.

2. ONGEWENST GEDRAG

Gedrag is overal. Zo ook het zoeken naar de grenzen waarbinnen wij zouden willen dat het gedrag van onze leerlingen zich begeeft. Uit praktijkervaring blijkt dat er veel grijze gebieden zijn: wanneer gaan spel en ontdekking over in verstoring of probleemgedrag? En wat doen wij dan als onderwijsprofessionals? Onderstaande tabel geeft weer welke vormen van ongewenst gedrag wij herkennen, wat het handelen van de school is en op welke wijze wij hier ouders bij betrekken. In alle gevallen die hieronder beschreven worden is er een belangrijke regel waar wij rekening mee houden: Wat is het effect op de groep? Zodra het gedrag belemmerend is voor de groep, een ander (ernstig) belemmert of het is gezagsondermijnd dan grijpen wij in zodat het groepsproces niet verstoord wordt. Kortom: het effect mag niet botsen met de Grondwet (onze vijf gouden regels).

Gedrag	Voorbeelden	Registratie in ParnasSys
Pro sociaal	Doet mee, luistert, voert opdrachten uit, werkt/speelt conform de afspraken	nee
Licht verstorend gedrag	Geintjes, lollig bedoelde opmerkingen	nee/ ja, gemaakte afspraken.
Verzet	Werkweigering, uitdaging, brutale antwoorden, liegen, herhaaldelijk niet luisteren.	nee/ ja, indien hier met ouders afspraken over gemaakt worden.
Probleemgedrag	Vernieling schooleigendommen en spullen van anderen, weglopen van school.	ja
Ernstig probleemgedrag	Verbale agressie, (lichte) vechtpartijen, stelen.	ja
Zeer ernstig probleemgedrag	(zware) fysieke agressie, bedreiging, jeugdcriminaliteit.	ja

Gedrag	Handelen school	Communicatie ouders
Pro sociaal	Preventie is het halve werk. Als leerkracht vertoon je voorbeeldgedrag. Beloon gewenst gedrag door positieve bekrachtiging: • Non-verbale communicatie met de leerling (knikje, oogcontact, duim, etc.) • Verbale communicatie (gericht benoemen van wenselijk gedrag en het maken van een compliment), dan wel vooraf afgesproken beloning. Dit zowel op individueel als groepsniveau op gepaste wijze. Beloon niet alles. 'Normaal' gedrag moet ook normaal zijn.	Ontwikkeling in groepsgedrag wordt besproken in oudergesprek. Welzijn en gedrag is onderdeel van de oudergesprekken; in het eerste kindgesprek, het kennismakingsgesprek, staat dit centraal.
Licht verstorend gedrag	• Positieve bekrachtiging van wel gewenst gedrag. • Niet negeren maar op rustige toon aanspreken op gewenst gedrag. • Waarschuwen door de leerkracht, bij voorkeur als een 'ik' boodschap. • Zo nodig (bij herhaling) voeren van preventiegesprek met leerling na de les.	Licht verstorend gedrag is onderdeel van de oudergesprekken. Bij het voeren van preventiegesprekken ouders daarvan op de hoogte brengen (mondeling of telefonisch). Eventueel gemaakte afspraken vastleggen in ParnasSys.
Verzet	• Positieve bekrachtiging van wel gewenst gedrag. • Niet negeren maar ook niet in het middelpunt van de belangstelling zetten. • Voer een preventiegesprek en leg dit met de leerling vast in een notitie in ParnasSys. • De leerling wordt herinnerd aan de gevolgen bij een volgende misdraging door de leerkracht. • Na drie herhalingen wordt het 'waarschuwings-traject' ingezet. • Op rustige toon aanspreken op gewenst gedrag. • Eventueel kort verwijderden uit de klas (naar een andere groep), gevolgd op de consequentie uit het preventiegesprek.	Verzet is onderdeel van de oudergesprekken. De ouders worden op de hoogte gebracht van het preventiegesprek en de gemaakte afspraken (mondeling of telefonisch). Naar inschatting vindt het preventiegesprek plaats met de ouders erbij. Afspraken en verslag van het kind en/of oudergesprek vastleggen in ParnasSys. Indien het gedrag buiten de klas plaatsvindt en van invloed is op anderen ook melding maken in ParnasSys bij de incidentregistratie.

Probleemgedrag	• Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • De leerling blijft na ten behoeve van een direct preventie-/correctiegesprek met de leerkracht. • Afhankelijk van de zwaarte van de overtreding wordt een time-outmaatregel opgelegd; tijdelijke opvang op school, binnen (denkstoel) of buiten de eigen klas (een time-out is een ontzegging tot het volgen van een deel van een les, één of meerdere lessen). • De school besluit tot het al dan niet geven van een officiële waarschuwing.	Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en maatregel. Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek. Dit gesprek vindt binnen 48 uur plaats. Bij zware overtreding van de schoolregels of bij herhaling wordt een schriftelijke waarschuwing gegeven.
Ernstig probleemgedrag	Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • De leerling blijft na ten behoeve van een direct preventie-/correctiegesprek met de leerkracht en desgewenst teamleider/IB'er/directie. • Afhankelijk van de zwaarte of frequentie van de overtreding wordt een timeoutmaatregel opgelegd; tijdelijke opvang op school, buiten de eigen klas óf buiten school bij bijvoorbeeld BOCS. • De school besluit tot het al dan niet geven van een waarschuwing of bij herhaling of ernstige overtreding schorsing/verwijdering.	Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en maatregel. Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek. Dit gesprek vindt binnen 48 uur plaats. Bij zware overtreding van de schoolregels of herhaling volgt een schriftelijke waarschuwing. Ook kan een schorsing of verwijdering volgen. Dit wordt gemeld aan de ouders conform de procedure. Deze staat in het schoolplan.
Zeer ernstig probleemgedrag	• De leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • De leerling wordt direct een timeoutmaatregel opgelegd (buiten school) en blijft na/komt terug ten behoeve van een preventie-/correctiegesprek samen met ouders en de leerkracht en desgewenst teamleider/IB'er/directie. • De school besluit tot een schriftelijke waarschuwing en verwijdering voor een nader te bepalen periode. Tevens volgt er een gesprek met de leerling, de ouders, leerkracht, IB en	Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en de maatregel. Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek door de leerkracht en directie. Dit gesprek vindt nog dezelfde dag plaats. Indien dit niet mogelijk is, is de leerling niet welkom op school totdat het gesprek plaats heeft gevonden. De directie besluit tot het geven van een schriftelijke waarschuwing, schorsing of

	directie. Op basis van dit gesprek wordt besloten of de leerling weer welkom is. Hier is altijd sprake van hoor en wederhoor. In het geval van een slachtoffer wordt ook deze meegenomen in het gesprek.	verwijdering en meldt dit aan de ouders conform de procedure.
--	--	---

2.1 Wat is ongewenst gedrag/pesten

Wanneer ongewenst gedrag, van licht verstorend tot zeer ernstig probleemgedrag, gericht is op een medeleerling, met een bedreigend en systematisch karakter, spreken we van pesten. Pesten is een vorm van mishandeling waarbij de gepeste fysiek en/of mentaal wordt benadeeld. Dit kan zich 'real life' voordoen op school of buiten school en 'online' via bijvoorbeeld social media. Omdat de school een belangrijke plek is waar interactie plaatsvindt tussen leeftijdsgenoten, heeft de school een belangrijke rol in het voorkomen, signaleren en verbeteren van de situaties waarin er gepest wordt. Goed om te weten is dat pesten, bedreiging en andere vormen van problematisch gedrag online net zo zwaar telt (en in sommige gevallen ook strafbaar is) als 'real-life'.

Betrokken partijen

Wanneer pesten binnen de sociale context van de school plaatsvindt, worden betrokken:

- Het gepeste kind;
- De pestende kind(eren);
- De meelopers;
- De ouders van alle betrokken kinderen;
- De leerkracht en de intern begeleider.
- De directie. Als het pesten zich over de grenzen heen en weer beweegt van de sociale context van de school (maar de kinderen van de school zijn wel betrokken), dan zal contact worden gezocht met die partijen die nodig zijn om zodoende toch in contact te komen met de betrokken kinderen en ouders. Te denken valt bijvoorbeeld aan één van de naburige scholen, de BSO of de sportvereniging.

2.2 Preventie

Wij accepteren pesten niet en zullen er daarom alles aan doen om de situatie te verbeteren. Pesten zien wij niet als een conflict, maar als een gedragsprobleem, waarbij het schoolteam actie onderneemt: wij hebben daarbij een inspanningsverplichting. Allereerst benaderen wij gedragsproblemen, dus ook het probleem van pesten, preventief. Dit betekent dat het pesten en het voorkomen daarvan onderdeel zijn van het sociaal-emotioneel leren bij onze kinderen, waarvoor wij de middelen en regels gebruiken, zoals omschreven in onze methode De

Vreedzame School. Daarnaast bieden we de leerlingen ook een aantal lessen aan binnen het thema 'sociale media'. Hoe ga je hier met elkaar om, welke gevaren zijn er en hoe moet je handelen indien je je onveilig voelt? Indien nodig kan er daarnaast ook specifiek aandacht besteed worden aan online pesten, bijvoorbeeld in de vorm van een extra kringgesprek in de groep.

2.3 Aanpak van conflictsituaties en pestgedrag

Ongewenst gedrag zoals o.a. pesten en conflicten moeten als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (de twee direct betrokken partijen en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders). We hebben een eenduidige opvatting over het begrip pesten.

We spreken van pesten als:

- er sprake is van ongewenst gedrag dat een ander herhaaldelijk en over een langere periode treft .
- er sprake is van lichamelijke, geestelijke of materiële schade. of er sprake is van machtsverschil: sterker, ouder, machtiger, met meer personen. □

Belangrijke stelregels:

- als je ruzie hebt of last hebt van een ander nadat je stop hebt gezegd en je komt er daarna zelf niet uit, dan mag je hulp aan de mediator of leerkracht vragen.
- een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om pestgedrag bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Als ongewenste gedragssituaties optreden, moeten leerkrachten en ouders (evt. in samenwerking met elkaar) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Bij problemen rondom ongewenst gedrag zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school. In geval van pestgedrag dat buiten de school plaatsvindt maar waarvan de school last heeft, vindt een gesprek plaats met de betrokken partijen. Indien nodig wordt, met in achtneming van de wet op de privacy, ook contact gezocht met een eventuele instantie waar dit pestgedrag plaatsvindt. De Gouden Regels blijven de basis. Die gelden voor onze leerlingen immers ook buiten het schoolgebouw.
- Samenwerken zonder bemoeienissen:
- School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben de verantwoordelijkheid om een probleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.

- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de nodig. De intern begeleider kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Op onze school hebben wij een opgeleide intern contactpersonen aangesteld. Deze contactpersonen worden op onze website bij naam vermeld.

2.4 Stappen bij ongewenst gedrag

We spreken de kinderen aan op hun gedrag, niet als persoon. De relatie blijft hierdoor in stand en je geeft de mogelijkheid aan de leerling om fouten te herstellen en gedrag te veranderen. Er kunnen conflicten zijn tijdens het (buiten) spelen en conflicten in de klassensituatie.

Handelen indien er sprake is van een conflict tijdens het buitenspelen:

1. Leerlingen proberen er eerst zelf (en samen) uit te komen.
2. Op het moment dat de leerlingen er samen niet uitkomen zoeken ze hulp bij een mediator.
3. De mediators gaan met de desbetreffende leerlingen in gesprek. Hier wordt ook verslag van gemaakt. De mediators gaan samen met de leerlingen op zoek naar een antwoord op het probleem.
4. Als het gesprek is afgerond met voor beide partijen een acceptabele oplossing dan kan men elkaar de hand schudden en is het probleem opgelost. Er wordt altijd melding en een verslag van gemaakt.
5. Indien uit de administratie blijkt dat een specifieke leerling vaker betrokken is bij een conflict, dan kan de groepsleerkracht alsnog zelf besluiten tot een gesprek met deze leerling.

‘Ongewenst gedrag’.

Er kan ook sprake zijn van ongewenst gedrag in de klassensituatie. Handelen indien er sprake is van een conflict in de klassensituatie:

1. De Gouden Regels zijn bij alle leerlingen en medewerkers bekend. Ze worden ook ingeoeft tijdens de lessen van DVS.
2. De leerkracht zal altijd, vanuit zijn professionaliteit, proberen het probleem voor te zijn. Dit kan door: non- verbaal corrigeren, belonen, negeren, etc.
3. Indien een leerling ongewenst gedrag vertoont volgt er een correctie. Dit gebeurt dicht bij het kind, zonder stemverheffing. Doel is om het gedrag zo snel en rustig mogelijk te corrigeren. Indien dit niet lukt, volgt er een eerste waarschuwing. Anderen mogen zien / horen welk gedrag er gecorrigeerd wordt. Refereer indien mogelijk ook aan de bijbehorende Gouden Regel. Indien de leerling het begin van gewenst gedrag laat zien volgt een opsteker: Fijn / Dank je wel.

4. Bij herhaling volgt een tweede waarschuwing. De leerling krijgt nu een keuze. Gewenst gedrag laten zien of een time-out. De leerling verwoordt welke keuze hij maakt. Indien de leerling het begin van gewenst gedrag laat zien volgt een opsteker: Fijn / Dank je wel. Indien de leerling een time-out krijgt is dit op een andere plek binnen de klas. Tot nu toe hebben wij het over licht verstorend gedrag of minimale vormen van verzet.

5. In geval van grensoverschrijdend gedrag zal de leerling buiten de klas geplaatst worden en in een andere klas geplaatst worden waar de leerling kan afkoelen en vervolgens kan werken. De leerling blijft na schooltijd na en ouders worden op de hoogte gesteld.

Leerlingen blijven na op school wanneer:

Een leerling een andere leerling schopt, slaat of op een andere manier fysiek iets aandoet.

Groep 1 tot en met 4 blijven een kwartier na.

Groep 5 tot en met 8 blijven een half uur na.

Een leerling moet direct worden opgehaald wanneer:

Een leerling naar een leerkracht scheldt, handgebaren maakt of fysiek iets aandoet.

Te allen tijde wordt er contact met u opgenomen

2.5 Incidentenregistratie

Het doel van incidentenregistratie is leren van incidenten en voortschrijdend veiligheidsbeleid op basis van de schoolpraktijk. Wij registreren incidenten in ParnasSys en analyseren deze om zo een veilig schoolklimaat te stimuleren én behouden.